

Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών ΕΜΠ

Τομέας Επικοινωνιών, Ηλεκτρονικής & Συστημάτων Πληροφορικής
Εργαστήριο Ηλεκτρονικής

Ηλεκτρονική Ι (4^{ου} Εξαμήνου) 3^η Σειρά Ασκήσεων

Ονοματεπώνυμο : Δημήτριος Ζάρρας

Α.Μ. : 031 15 092

Εξάμηνο : 4^ο

Ακαδημαϊκή Περίοδος : 2016 – 2017

Διδάσκων : Αν. Καθηγητής Παύλος-Πέτρος Σωτηριάδης

Μελέτη : Δίοδοι – Κεφ. 3 (εκτός η παράγραφος 3.7, εγκυκλοπαιδική η 3.8) από το βιβλίο «Μικροηλεκτρονικά Κυκλώματα», 5^η Έκδοση, Εκδόσεις Παπασωτηρίου.

Δημήτριος Ζάρρας

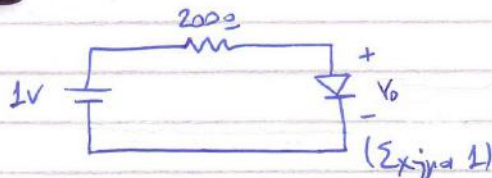
Zάρρας Δημήτριος

A.M.: 031 15 032

Εξάμηνο: 4^ο

Σχολή: ΗΜΜΥ ΕΜΠ

Άσκηση 1 - Πρόβλημα 3.34

α) Υποθέτουμε, αρχικά, ότι $V_D = 0,7V$ παρότι από το κύκλωμα να λάβουμε μια προσέγγιση αυτής της τάσης το ακριβέστερο πρώτος i_D της διόδου.

Από Ν.Τ.Κ.: $-1 + 200 \cdot i_D + V_D = 0 \Leftrightarrow i_D = \frac{1-0,7}{200} A \Leftrightarrow i_D = 0,0015 A \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow \boxed{i_D = 1,5 mA}.$

β) Με υπόθεση για $V_D = 0,7V$ βρήκαμε από το κύκλωμα $i_D = 1,5 mA$

Χρησιμοποιούμε, τώρα, την εξίσωση της διόδου, για να υπολογίσουμε μια καλύτερη προσέγγιση αυτής της V_D , βάζοντας το i_D να μείνει υπολογισμένο. Είναι:

$$\left. \begin{aligned} I_1 &= I_s \cdot e^{\frac{V_1}{nV_T}} \\ I_2 &= I_s \cdot e^{\frac{V_2}{nV_T}} \end{aligned} \right\} \xrightarrow{(\div)} \frac{I_2}{I_1} = e^{\frac{(V_2 - V_1)}{nV_T}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow V_2 - V_1 = nV_T \ln \frac{I_2}{I_1} \Rightarrow V_D = V_1 + nV_T \ln \frac{i_D}{I_1} \quad \begin{array}{l} \text{παιρνω } I_1 = 1 \mu A \\ \text{για } V_1 = 0,7V \end{array}$$

$$\Rightarrow V_D = \left(0,7 + 2 \cdot 0,025 \cdot \ln \frac{0,0015}{0,001} \right) V \Rightarrow V_D = (0,7 + 2 \cdot 0,025 \cdot 0,4055) V \Rightarrow$$
$$\Rightarrow V_D = 0,720 V.$$

Άρα, η πρώτη εναλλαγή δίνει $i_D = 1,5 mA$ και $V_D = 0,720 V$.

Δημήτριος Ζάρρας

Νόη, με παρόμοιο τρόπο, για $V_D = 0,720 \text{ V}$ ο Ν.Τ.Κ. δίνει:

$$i_D = \frac{1 - 0,720}{200} \text{ A} \Rightarrow i_D = 0,0014 \text{ A} \Rightarrow i_D = 1,4 \text{ mA}$$

Για το πρώτο αντ: $V_2 - V_1 = 4V_T \ln \frac{I_2}{I_1} \Rightarrow V_D = \left(0,720 + 2 \cdot 0,025 \cdot \ln \frac{0,0014}{0,0015} \right) \text{ V} \Rightarrow$
 $\Rightarrow V_D = (0,720 + 0,05 \cdot (-0,063)) \text{ V} \Rightarrow V_D = 0,717 \text{ V}$

Άρα, η δεύτερη εναντίωση δίνει $i_D = 1,4 \text{ mA}$ και $V_D = 0,717 \text{ V}$.

Συνεχίζουμε και ο Ν.Τ.Κ. δίνει:

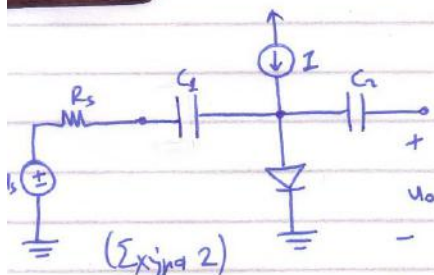
$$i_D = \frac{1 - 0,717}{200} \text{ A} \Rightarrow i_D = 0,00142 \text{ A} \Rightarrow$$

 $\Rightarrow i_D = 1,42 \text{ mA}$

Για το πρώτο αντ: $V_2 - V_1 = 4V_T \ln \frac{I_2}{I_1} \Rightarrow V_D = \left(0,717 + 2 \cdot 0,025 \cdot \ln \frac{0,00142}{0,0014} \right) \text{ V} \Rightarrow$
 $\Rightarrow V_D = (0,717 + 0,05 \cdot 0,143) \text{ V} \Rightarrow V_D = 0,718 \text{ V}$

Άρα, η τρίτη εναντίωση δίνει $i_D = 1,42 \text{ mA}$ και $V_D = 0,718 \text{ V}$.

Βλέπουμε ότι οι τιμές των V_D και i_D σε διαδοχικά βήματα από αριστερά προς δεξιά προκύπτουν εναντίωση. Επομένως, θεωρούμε ότι δεν απαιτείται να βρούμε εναντίωση και διακόπτουμε με τελικούς λύσεις τις: $V_D = 0,718 \text{ V}$ και $i_D = 1,42 \text{ mA}$.

Άσκηση 2 - Πρόβλημα 3.54

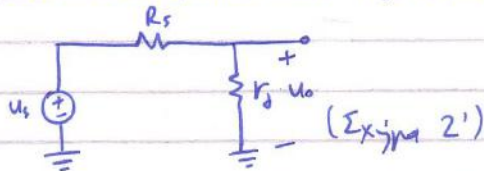
Δίνεται ότι οι πυκνωτές C_1 και C_2 είναι πολύ μεγάλοι και επιτρέπουν τη διάκριση το σήματος V_s (επιτρέπουν να περάσουν τα AC), ενώ εμποδίζουν τη ροή το πείσματος I (εμποδίζουν να περάσουν τα DC).

Άλλωστε, ο πυκνωτής έχει σύνθετη αντίσταση: $Z_C = \frac{1}{sC} = \frac{1}{j\omega C}$, οπότε σε DC λειτουργία είναι $\omega = 0 \Rightarrow Z_C = \infty$ (κόβει τα DC) και σε AC λειτουργία, για πεπερασμένη συχνότητα ω έχει $C \rightarrow \infty$ (αφού C_1, C_2 πολύ μεγάλοι) $\Rightarrow Z_C = 0$ (περνά τα AC).

Δημήτριος Ζάρρας

Έτσι, το ισοδύναμο κύκλωμα για την προσέγγιση αθροισ AC βήματος προκύπτει συνδυάζοντας την ηχηρ. πηγή I και βραχυκυκλώοντας τις αντιστάσεις C_1 και C_2 , ενώ η διόδος αντικαθίσταται από την αντίστοιχη αντίθετης αθροισ βήματος. Θα είναι:

Ενώ, στην DC ανάλυση το Σχήμα 2, με αντικατάσταση των C_1 και C_2 θα είναι:

Αγνοώντας το DC πηγή να διαρρέει τη διόδο είναι όλο το I : $I_D = I$.

Αρα, για το Σχήμα 2' θα είναι: $r_d = \frac{nV_T}{I_D} \Rightarrow r_d = \frac{nV_T}{I}$ ①

Από διαίρεση τάσης στο Σχήμα 2' είναι: $u_o = u_s \frac{r_d}{r_d + R_s} \stackrel{①}{=} u_s \frac{\frac{nV_T}{I}}{\frac{nV_T}{I} + R_s} \Rightarrow$
 $\Rightarrow u_o = u_s \frac{nV_T}{nV_T + IR_s}$ ②

Για $u_s = 10 \text{ mV}$, $R_s = 1 \text{ k}\Omega$ και $n = 2$ η παραπάνω εξίσωση δίνει:

$$u_o = 0,01 \cdot \frac{2 \cdot 0,025}{2 \cdot 0,025 + 1000 I} \text{ (V)}$$

Αρα: $u_o(I = 1 \mu\text{A}) = 0,476 \text{ mV}$
 $u_o(I = 91 \mu\text{A}) = 3,333 \text{ mV}$
 $u_o(I = 1 \mu\text{A}) = 3,804 \text{ mV}$

Η u_o πρέπει στο μισό της u_s όταν: $u_o = \frac{u_s}{2} \stackrel{②}{\Rightarrow} \frac{u_s}{2} = u_s \frac{nV_T}{nV_T + IR_s} \Rightarrow$
 $\Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{0,05}{0,05 + 1000 I} \Rightarrow 0,05 + 1000 I = 2 \cdot 0,05 \Rightarrow I = 0,00005 \text{ A}$
 $\Rightarrow \boxed{I = 50 \mu\text{A}}$, ώστε $u_o = \frac{u_s}{2}$.

Το κύκλωμα λειτουργεί σαν εξασθενητής βήματος, όταν ο συνεπής εξασθενητής ελέγχεται από το συν. ρεύμα I .

Δημήτριος Ζάρρας

H v_{d2} δε διαφέρει από γλιωμένο πηγάδι, άρα $U(v_{d2})=0 \Rightarrow \Delta V = 0 \Rightarrow U_0=0$. Άρα, $\boxed{\frac{U_0}{U_i}=0}$, για $I=0\mu A$

16) $I=1\mu A$

$$I_{D2} = 1\mu A - 1\mu A = 999\mu A.$$

$$r_{d1} = \frac{uV_T}{I} = \frac{0,025}{0,000999} \Omega \Rightarrow r_{d1} = 25\Omega, \quad r_{d2} = \frac{uV_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,000999} \Omega \Rightarrow r_{d2} = 25,025\Omega$$

$$\textcircled{1} \Rightarrow \frac{U_0}{U_i} = \frac{25,025}{25000 + 25,025} = 0,001 \Rightarrow \boxed{\frac{U_0}{U_i} = 0,001}, \text{ για } I=1\mu A$$

17) $I=10\mu A$

$$I_{D2} = 1\mu A - 10\mu A = 990\mu A.$$

$$r_{d1} = \frac{uV_T}{I} = \frac{0,025}{0,00099} \Omega \Rightarrow r_{d1} = 25,25\Omega, \quad r_{d2} = \frac{uV_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,00099} \Omega \Rightarrow r_{d2} = 25,25\Omega$$

$$\textcircled{1} \Rightarrow \frac{U_0}{U_i} = \frac{25,25}{25000 + 25,25} = 0,01 \Rightarrow \boxed{\frac{U_0}{U_i} = 0,01}, \text{ για } I=10\mu A.$$

18) $I=100\mu A$

$$I_{D2} = 1\mu A - 100\mu A = 900\mu A.$$

$$r_{d1} = \frac{uV_T}{I} = \frac{0,025}{0,0009} \Omega \Rightarrow r_{d1} = 27,78\Omega, \quad r_{d2} = \frac{uV_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,0009} \Omega \Rightarrow r_{d2} = 27,78\Omega$$

$$\textcircled{1} \Rightarrow \frac{U_0}{U_i} = \frac{27,78}{25000 + 27,78} = 0,1 \Rightarrow \boxed{\frac{U_0}{U_i} = 0,1}, \text{ για } I=100\mu A.$$

19) $I=500\mu A$

$$I_{D2} = 1\mu A - 500\mu A = 500\mu A.$$

$$r_{d1} = \frac{uV_T}{I} = \frac{0,025}{0,0005} \Omega \Rightarrow r_{d1} = 50\Omega, \quad r_{d2} = \frac{uV_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,0005} \Omega \Rightarrow r_{d2} = 50\Omega$$

$$\textcircled{1} \Rightarrow \frac{U_0}{U_i} = \frac{50}{50000 + 50} = \frac{1}{2} \Rightarrow \boxed{\frac{U_0}{U_i} = \frac{1}{2}}, \text{ για } I=500\mu A.$$

20) $I=600\mu A$

$$I_{D2} = 1\mu A - 600\mu A = 400\mu A.$$

$$r_{d1} = \frac{uV_T}{I} = \frac{0,025}{0,0004} \Omega \Rightarrow r_{d1} = 62,5\Omega, \quad r_{d2} = \frac{uV_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,0004} \Omega \Rightarrow r_{d2} = 62,5\Omega$$

$$\textcircled{1} \Rightarrow \frac{U_0}{U_i} = \frac{62,5}{41,67 + 62,5} = 0,6 \Rightarrow \boxed{\frac{U_0}{U_i} = 0,6}, \text{ για } I=600\mu A.$$

Δημήτριος Ζάρρας

7) $I = 300 \mu A$

$I_{D2} = 1mA - 300 \mu A = 100 \mu A$

$r_{D1} = \frac{u_T}{I} = \frac{0,025}{0,0003} \Omega \Rightarrow r_{D1} = 27,78 \Omega$, $r_{D2} = \frac{u_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,0001} \Omega \Rightarrow r_{D2} = 250 \Omega$

① $\Rightarrow \frac{u_o}{u_i} = \frac{250}{27,78 + 250} = 0,9 \Rightarrow \boxed{\frac{u_o}{u_i} = 0,9}$, για $I = 300 \mu A$.

7) $I = 330 \mu A$

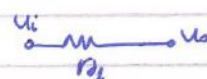
$I_{D2} = 1mA - 330 \mu A = 10 \mu A$

$r_{D1} = \frac{u_T}{I} = \frac{0,025}{0,00033} \Omega \Rightarrow r_{D1} = 25,25 \Omega$, $r_{D2} = \frac{u_T}{I_{D2}} = \frac{0,025}{0,00001} \Omega \Rightarrow r_{D2} = 2,5 k\Omega$

① $\Rightarrow \frac{u_o}{u_i} = \frac{2500}{25,25 + 2500} = 0,99 \Rightarrow \boxed{\frac{u_o}{u_i} = 0,99}$, για $I = 330 \mu A$.

8) $I = 1mA$

$I = 1mA$, για $I_{D2} = 0 \mu A$ και I_{D1} δω αργότερα.

$r_{D1} = \frac{u_T}{I} = \frac{0,025}{0,001} \Omega \Rightarrow r_{D1} = 25 \Omega$, $r_{D2} = \frac{u_T}{I_{D2}} = \infty$:
(γ $r_{D2} = \infty$ είναι αναμενόμενο)

Η r_{D1} δε διαφέρει από γειωμένο πρώτα, για $i(r_{D1}) = 0 = \frac{\Delta V}{r_{D1}} \Rightarrow \Delta V = 0 \Rightarrow u_o = u_i$.

Άρα, $\boxed{\frac{u_o}{u_i} = 1}$, για $I = 1mA$.

Όπως είδαμε από τις υπολογισμούς στα παραπάνω εργαζόμενα, για DC πρώτα σε κάθε διαδο με $I_D > 10 \mu A$, θα έχουμε αντίσταση της αντίστοιχης διαδο $r_D < 2,5 k\Omega$ (αφού είδαμε ότι για $I = 10 \mu A$ η διαδο D_2 είχε $r_{D2} = 2,5 k\Omega$ και όσο αυξάνεται το I , η r_{D2} μειώνεται). Από προηγούμενο και από τη σχέση: $r_D = \frac{u_T}{I_D} \leq \frac{u_T}{10 \mu A} = \frac{0,025}{0,00001} \Omega = 2,5 k\Omega$.

Θεωρούμε πρώτα I_{D1} και I_{D2} στις διαδο, με $I_{D1}, I_{D2} > 10 \mu A$ (όπως αναφέρεται στο τελευταίο εργαζόμενο της αίσθησης). Βάσει το Σχήματος 3' θα ισχύει, ακόμη, $I_{D1} + I_{D2} = 1mA$.

Έτσι, $r_{D1} = \frac{u_T}{I_{D1}}$ και $r_{D2} = \frac{u_T}{I_{D2}}$.

Θέτουμε $i_{D1} \leq 0,1 \cdot I_{D1}$ και $i_{D2} \leq 0,1 \cdot I_{D2} \Rightarrow i_{D1max} = 0,1 \cdot I_{D1}$ και $i_{D2max} = 0,1 \cdot I_{D2}$.

Από το Σχήμα 3' (βλ. σελ. 4) θα έχουμε διαδοχικά:

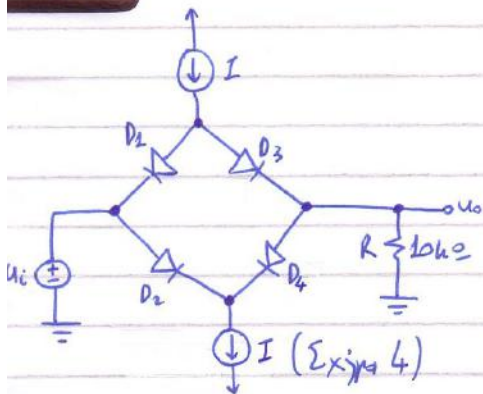
$u_{D2} = u_a = i_{D2} \cdot r_{D2}$ ②, $u_{D1} = i_{D1} \cdot r_{D1} = u_i - u_a$ ③

Άρα, ③ $\Rightarrow u_i = u_a + i_{D1} \cdot r_{D1}$ ② $i_{D1} r_{D1} + i_{D2} r_{D2} \Rightarrow u_{imax} = i_{D1max} \cdot r_{D1} + i_{D2max} \cdot r_{D2} \Rightarrow$
 $\Rightarrow u_{imax} = 0,1 \cdot I_{D1} \cdot \frac{u_T}{I_{D1}} + 0,1 \cdot I_{D2} \cdot \frac{u_T}{I_{D2}} = (0,1 \cdot 0,025 + 0,1 \cdot 0,025)V \Rightarrow \boxed{u_{imax} = 5mV}$.

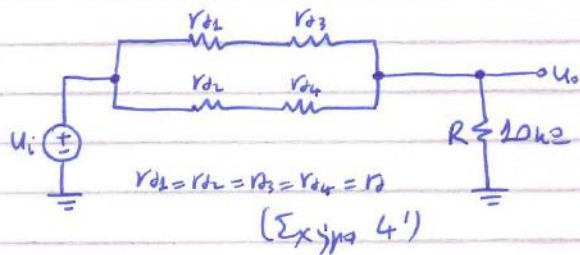
Δημήτριος Ζάρρας

Άσκηση 4 - Πρόβλημα 3.57

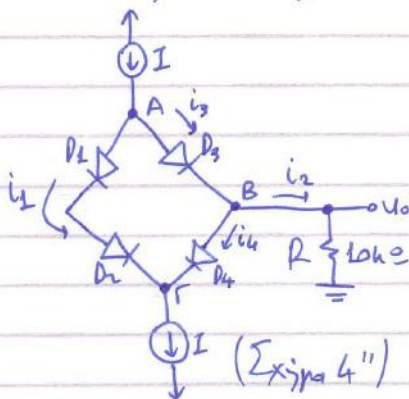
Το ισοδύναμο κύκλωμα για την περίπτωση αβέβαιης βή-
ματος θα είναι:

α) Για μικρά βήματα εισόδου ($u_i \leq 10\text{mV}$) θα έχουμε από το σχήμα 4':

$$u_o = \frac{R}{R + [(r_{d1} + r_{d3}) \parallel (r_{d2} + r_{d4})]} = \frac{R}{R + (2r_d \parallel 2r_d)} = \frac{R}{R + r_d} \quad (1)$$

Στην DC κατάσταση, το Σχήμα 4 θα είναι:

$$\text{N.P.U. στο A: } I = i_1 + i_3 \quad (1)$$

$$\text{N.P.U. στο B: } i_3 = i_2 + i_4 \quad (2)$$

$$\text{N.P.U. στο Γ: } I = i_1 + i_4 \quad (3)$$

$$(1), (3) \Rightarrow i_3 = i_4 \quad (4)$$

$$(2), (4) \Rightarrow i_2 = 0$$

Καί συνεπώς οι D_i , $i=1,3,4$ είναι αναπόσπαστοι θα είναι $i_1 = i_3 = i_4 = \frac{I}{2}$ (αφού $i_2 = 0$, το I βγαίνει σε ίσα μέρη $\frac{I}{2}$ στον κόμβο Α).

$$(1) \Rightarrow u_o = u_i \cdot \frac{R}{R + \frac{4V_T}{\frac{I}{2}}} = u_i \cdot \frac{10000}{10000 + \frac{0,05}{\frac{I}{2}}} \Rightarrow \frac{u_o}{u_i} = \frac{10000}{10000 + \frac{0,05}{\frac{I}{2}}} \quad (2)$$

Για τις διαφόρες τιμές του I προκύπτει ο αντίστοιχος πίνακας (βλ. βελ. 8) για τις τι-

Δημήτριος Ζάρρας

μείνουν λόγω μεταβολών σε άλλους όρους u_o/u_i :

I	$\frac{u_o}{u_i}$
0 μA	0
1 μA	0,167
10 μA	0,667
100 μA	0,952
1 mA	0,995
10 mA	0,9995

(6) Το πρώτο όρισμα περιορίζεται στο 10% του DC πρώτου λόγου, όταν: $i_D = \pm 0,1 \cdot I_D$
 και εκτός: $i_D(t) = I_D + i_d \Rightarrow i_D(t) = I_D \pm 0,1 \cdot I_D \Rightarrow$
 $\Rightarrow i_D(t) = 0,9 \cdot I_D$ έως $1,1 \cdot I_D$ (6)

Από τη σχέση (3.12) του βιβλίου είναι $i_D(t) = I_D \cdot e^{u_D/u_T} \Rightarrow$
 $\Rightarrow \frac{i_D}{I_D} = e^{u_D/u_T} \Rightarrow e^{u_D/u_T} = 0,9$ έως $1,1$
 (6) $\Rightarrow \frac{i_D}{I_D} = 0,9$ έως $1,1$

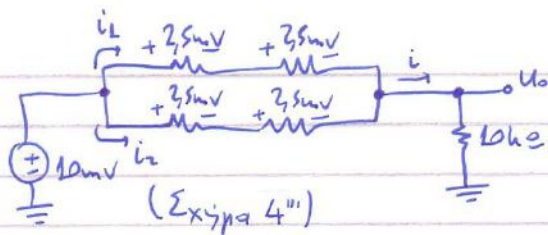
Άρα, $\left\{ \begin{array}{l} u_D = u_T \cdot \ln(0,9) = 0,025 \cdot (-0,10536) V \\ \text{ή} \\ u_D = u_T \cdot \ln(1,1) = 0,025 \cdot 0,0953 V \end{array} \right\} \Rightarrow u_D = \left\{ \begin{array}{l} -2,63 mV \\ \text{ή} \\ 2,38 mV \end{array} \right.$

Δηλαδή, είναι περίπου $u_D = \left\{ \begin{array}{l} -2,5 mV \\ \text{ή} \\ 2,5 mV \end{array} \right.$

Επομένως, για μια απόλυτη σιδηρή διαδο να έχει, η μεγαλύτερη τιμή τάσης όρισμα να μπορεί να υπολογιστεί περιορίζεται περίπου στα $u_{Dmax} = 2,5 mV$ (ακριβέστερα 2,38 mV), ώστε να ελεγχθούν το αντίστοιχο πρώτο όρισμα να βρίσκεται στο $\pm 10\%$ του DC πρώτου.

Για μικρότερες εισόδους $u_{i,max} = 10 mV$, με τα πρώτα των διόδων να παραμένουν εντός του $\pm 10\%$ της DC τιμής τους, το ίδιο είναι μινιμάλιο για την προέγερση σε άλλους όρους μπορεί, βάσει των παραγόμενων συμπερασμάτων, να γίνει (βλ. σελ. 3):

Δημήτριος Ζάρρας

Προσέχουμε επίσης από τις ανώτερες τάσεις στις αντιστάσεις ότι $U_o = 5mV$.

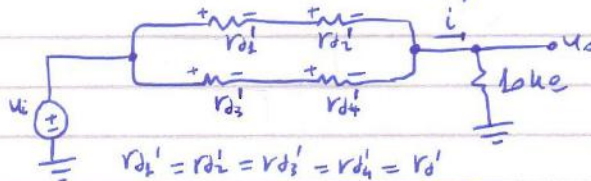
$$\text{Άρα, } i = \frac{5mV}{10k\Omega} = \frac{0,005}{10000} A \Rightarrow i = 0,5 \mu A.$$

Επειδή οι αντιστάσεις αθροισμα είναι αναπόσπαστες μεταξύ τους προκύπτει $i_L = i_z = \frac{i}{2}$. Δηλαδή, η κάθε διαόδος διαρρέεται από ρεύμα βήματος μέγιστο $0,25 \mu A$. Για να ασφαλίσει τα $0,25 \mu A$ το ποσοστό 10% της DC τρέψας του πρώτου της κάθε διαόδου, το DC ρεύμα για την κάθε διαόδο θα είναι $2,5 \mu A$ ταλάχιζον, αφού $0,25 \mu A \leq \frac{I_D}{10} \Leftrightarrow I_D \geq 2,5 \mu A$.

Επομένως, το I να ισούται με το διπλάσιο του DC ρεύματος να διαρρέει την κάθε διαόδο θα είναι $I = 2 \cdot I_D \Rightarrow I \geq 5 \mu A \Rightarrow \boxed{I_{min} = 5 \mu A}$.

18) Είναι $I = 1mA$, όπως κάθε διαόδος του δαχτυλίου (Σχήμα 4) υφίσταται ότι διαρρέεται από DC ρεύμα ίσο με $I_D = \frac{I}{2} = 0,5mA$.

Για να είναι $i_D \leq 0,1 \cdot I_D \Rightarrow i_D \leq 0,05mA$, θα έχουμε στο παρακάτω Σχήμα 4'' ότι $i = 2 \cdot i_{Dmax} = 0,1mA$.

$$\text{Οπότε, } U_o = i \cdot 10k\Omega = 0,0001 \cdot 10000 V \Rightarrow \boxed{U_{o,max} = 1V}.$$

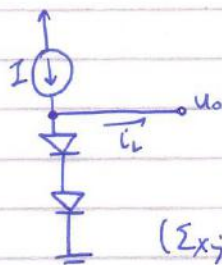
$$\text{Τώρα, } r_d' = \frac{4V_T}{I_D} = \frac{0,025}{0,0005} \Omega = 50\Omega, \text{ η κάθε μία με } U_d = i_{Dmax} \cdot r_d' = 0,00005 \cdot 50V \Rightarrow U_{d,max} = 0,0025V.$$

$$\text{Άρα, από το σχήμα: } U_{i,max} = U_{o,max} + 2 \cdot U_{d,max} = 1V + 0,005V \Rightarrow \boxed{U_{i,max} = 1,005V}.$$

Δημήτριος Ζάρρας

Άσκηση 5 - Πρόβλημα 3.62

$$i_L = 2\text{mA} \text{ έως } 7\text{mA}.$$

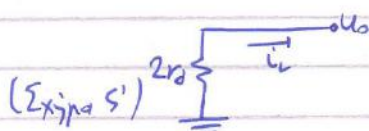
$$I = 5\text{mA} ; 10\text{mA} ; 15\text{mA}.$$

$$U_o = 1,5\text{V} + \Delta U_o.$$

(Σχήμα 5)

Για να κυριαρχήσει το i_L από 2mA έως 7mA θα πρέπει, προφανώς, $I > 7\text{mA}$.
Αρα, αντιστοιχεί η ενδεχόμενη ηχηρή σταθμάς πρώτος των 5mA.

Το ισόδυνα μινιμυα αβθώς όγματος θα είναι:

Για το πρώτο γράφια έχομε $i_L = 2\text{mA} \text{ έως } 7\text{mA}$, οπότε προ-
παίμε να θεωρήσομε $i_L = (4,5 \pm 2,5)\text{mA}$.
Αντικαθίσταμε, δηλαδή, μια κεντρική τιμή για το i_L ίση με 4,5mA.

$$\text{Είναι } r_D = \frac{u_V}{I_0}, \text{ οπότε } I_0 = I - i_L \quad (1)$$

Βλέπομε ότι η έλγας τάση πρώτα λείπει ίσο με 4,5mA, οπότε το πρώτο I_0
ω διαφέρει τις διόδου μειώνεται κατά αυτό το ποσό. Εάν αντελέσσομε, η τάση στα άκρα
των εν βεράς συνδεσμένων διόδων μειώνεται κατά ένα ποσό ίσο με:

$$\Delta U_o = -4,5 \cdot r \stackrel{r=2r_D}{=} -4,5 \cdot 2 \frac{u_V}{I_0} \stackrel{(1)}{\Rightarrow} \Delta U_o = -3 \cdot \frac{u_V}{I - i_L} \quad (2)$$

• για $I = 10\text{mA}$:

$$(2) \Rightarrow \Delta U_o = -3 \cdot \frac{2 \cdot 25}{10 - 4,5} \text{ mV} \Rightarrow \boxed{\Delta U_o = -81,82 \text{ mV}} \text{ για } I = 10\text{mA}$$

$$\text{και } \frac{\Delta U_o}{i_L} = \frac{-81,82 \text{ mV}}{4,5 \text{ mA}} \Rightarrow \frac{\Delta U_o}{i_L} = -18,2 \frac{\text{mV}}{\text{mA}}$$

• για $I = 15\text{mA}$:

$$(2) \Rightarrow \Delta U_o = -3 \cdot \frac{2 \cdot 25}{15 - 4,5} \text{ mV} \Rightarrow \boxed{\Delta U_o = -42,86 \text{ mV}} \text{ για } I = 15\text{mA}$$

$$\text{και } \frac{\Delta U_o}{i_L} = \frac{-42,86 \text{ mV}}{4,5 \text{ mA}} \Rightarrow \frac{\Delta U_o}{i_L} = -9,5 \frac{\text{mV}}{\text{mA}}$$

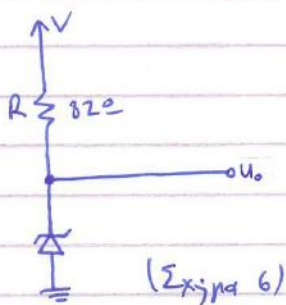
Δημήτριος Ζάρρας

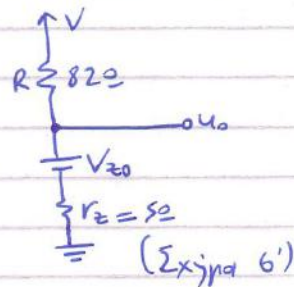
Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι παρουσιάζεται μικρότερη μεταβολή στην τάση εξόδου (lower load regulation) στην περίπτωση της αγωγής $I = 15 \text{ mA}$. Συνεπώς, για να έχουμε να επιθυμούμε να εγχειριρευθεί, ο οποίος δεν είναι άλλος από την σταθεροποίηση της τάσης εξόδου (μικρότερη διακύβανση ΔU_0) η κατάλληλότερη αγωγή σταθερά πρέπει να είναι αυτή των 15 mA .

Ένα ποσοστό μείωσης της αγωγής των 15 mA έναντι των 10 mA είναι ότι απαιτεί λιγότερο πείρα. Ο όρος την επιλέγουμε, αφού υπάρχει καλύτερη σταθεροποίηση της U_0 .

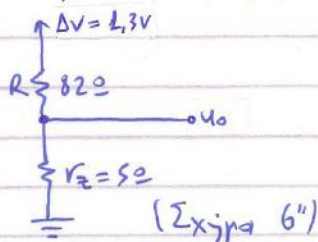
Άσκηση 6 - Πρόβλημα 3.66

Αντικαθιστώντας της διόδου Zener με το ισοδύναμο μονοκύβαντος μο-
ντέλο της:

Από το Σχήμα 6' παίρνουμε το ισοδύναμο μονοκύβαντος αβθάνος κύκλωμα:

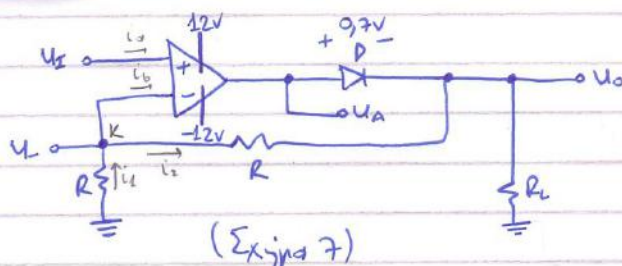
Η μεταβολή της αρχικής τάσης προποδοσίας προκαλεί, λοιπόν, αλλαγή της U_0 το σταθεροποιητή ίση με:

$$\Delta U_0 = \Delta V \cdot \frac{r_Z}{R + r_Z} = 1,3 \cdot \frac{5}{82 + 5} \text{ V} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \Delta U_0 = 0,0747 \text{ V} \Rightarrow \boxed{\Delta U_0 = 74,7 \text{ mV}}.$$

Δημήτριος Ζάρρας

Άσκηση 7 - Προβλήματα 3.91

Ο τελεστής ενισχυτής είναι ιδανικός, άρα $i_a = i_b = 0$.

Οπότε στα κόμβο K, από Ν.Ρ.Κ.: $i_1 = i_2$ ①

Είναι, $U_K = -i_1 R$ ②

Όμως, $U_K = U_I \xrightarrow{②} U_I = -i_1 R$ ③

Αντίγ, $U_K - U_O = i_2 R \Rightarrow U_O = U_K - i_2 R \xrightarrow{②} -i_1 R - i_2 R \xrightarrow{i_1 = i_2} U_O = -2i_1 R$ ④

$\frac{④}{③} \Rightarrow \frac{U_O}{U_I} = 2 \Rightarrow U_O = 2U_I$ ⑤ (οι παραπάνω σχέσεις ισχύουν όταν $U_I > 0$).

α) $U_I = 1V$, άρα $U_- = U_K = U_I \Rightarrow U_- = 1V$. ⑤ $\Rightarrow U_O = 2 \cdot 1V \Rightarrow U_O = 2V$.
Επίσης, $U_A = U_O + 0.7V \Rightarrow U_A = 2.7V$.

β) $U_I = 2V$, άρα $U_- = U_K = U_I \Rightarrow U_- = 2V$. ⑤ $\Rightarrow U_O = 2 \cdot 2V \Rightarrow U_O = 4V$.
Επίσης, $U_A = U_O + 0.7V \Rightarrow U_A = 4.7V$.

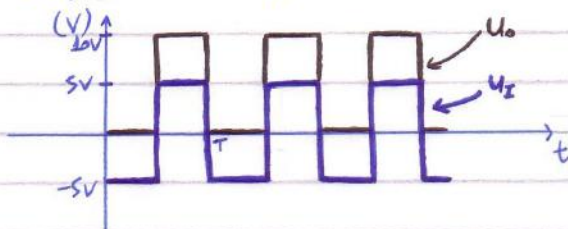
γ) $U_I = -1V < 0$, άρα η είσοδος του op-amp θα φθάσει στην αρνητική τάση, οπότε με $U_A = -12V$. Η διόδος παύει να αντιστέκεται, άρα είναι σε ανοικτή και ο op-amp είναι σε λειτουργία ανοικτού βρόχου. Οπότε, η R_L δε διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα και δε έχει $i_{R_L} = 0 \Rightarrow \frac{V_{R_L}}{R_L} = 0 \Rightarrow V_{R_L} = 0 \Rightarrow U_O = 0V$ (αφού λόγω του ανοικτού βρόχου της διόδου είναι $i_{R_L} = i_2 = i_1 = 0$, γιατί χάνεται η αντιστάθμιση και με $i_b = 0$ διατηρείται ένα ισοζύγιο των υψών με συνέπεια τις αντιστάσεις R, R, R_L και άρα, μηδενικά αντίστοιχα ρεύματα). Άρα, με $i_1 = 0$ είναι, ομοίως με την περίπτωση της R_L , $U_K = 0 \Rightarrow U_- = 0V$.

δ) Κατά όμοιο τρόπο με την περίπτωση του προηγούμενου ερωτήματος (ερώτημα γ), δε είναι τώρα για $U_I = -2V < 0$ πάλι $U_A = -12V$, $U_O = 0V$ και $U_- = 0V$.

Δημήτριος Ζάρρας

Αν θεωρήσουμε ότι η u_i είναι ένα συμπεριλαμβανόμενο τετραγωνικό κύμα, συχνότητας 1 kHz , πλάτος 5 V και μηδενικής μέσης τιμής, τότε προφανώς, στα διαστήματα που $u_i = 5\text{ V} > 0$ η σχέση (5) δίνει: $u_o = 2 \cdot u_i = 2 \cdot 5\text{ V} = 10\text{ V}$, ενώ όταν $u_i = -5\text{ V} < 0$, θα είναι: $u_o = 0\text{ V}$, όπως εγγράφηκε στο γράφημα (8). Άρα:

Προφανώς θα είναι $\langle u_o \rangle = 5\text{ V}$.

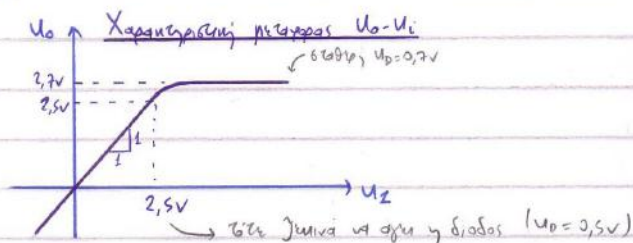
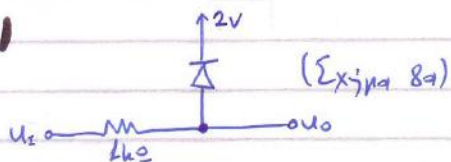
Αυτό προκύπτει και από τη σχέση:

$$\begin{aligned} \langle u_o \rangle &= \frac{1}{T} \int_0^T u_o(t) dt = \frac{1}{T} \int_0^{T/2} 10 \cdot dt + \\ &+ \frac{1}{T} \int_{T/2}^T 0 \cdot dt = \frac{10}{T} [t]_{T/2}^T = \\ &= \frac{10}{T} (T - T/2) = \frac{10}{T} \cdot \frac{T}{2} (\text{V}) = 5\text{ V}. \end{aligned}$$

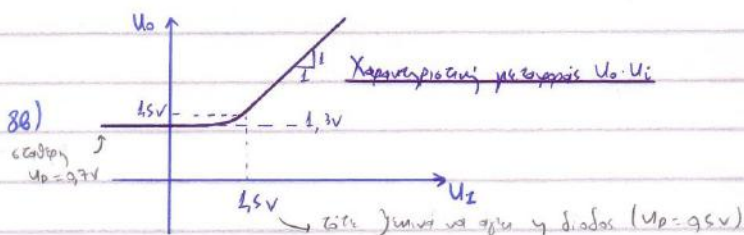
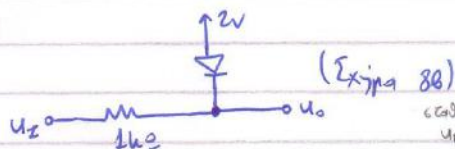
Άσκηση 8 - Πρόβλημα 3.93

Οι ακόλουθες διόδους αρχίζουν να είναι σε πτώση τάσης $0,5\text{ V}$ μετά την αφαίρεση τάσης και παραμένουν πτώση τάσης $0,7\text{ V}$ όταν είναι ητίζουσες.

(α)

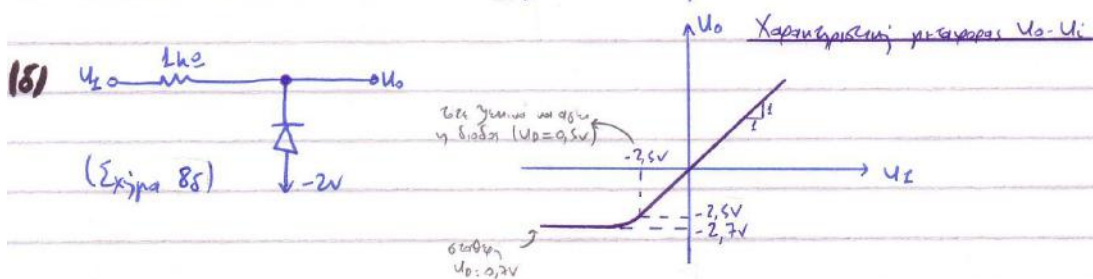
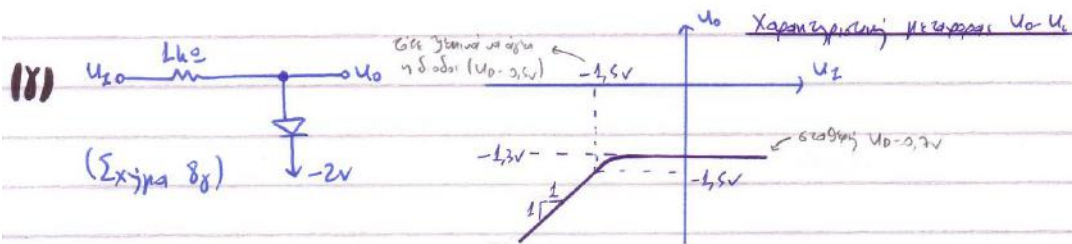

(β)

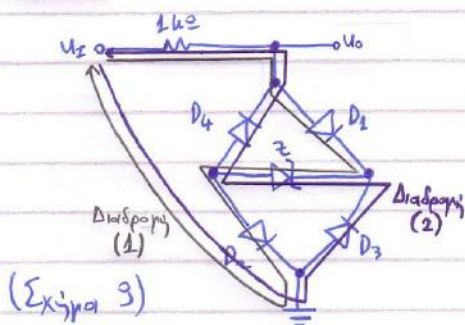

Δημήτριος Ζάρρας

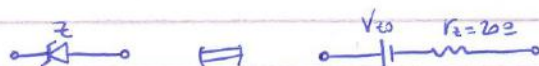
Άσκηση 9 - Πρόβλημα 3.97

Για τις διαόδους D_1, D_2, D_3, D_4 το 160mA κινούμενο το χαρακτηριστικό γραμμικό ποτέ να δίνει:

Ενώ για τη διαόδο Zener, Z, θα είναι:

Τα 8,2V της τάσης Zener μετρούνται στα 10mA. Άρα, είναι:

$$V_Z = V_{Z0} + r_Z \cdot I_Z \Rightarrow$$

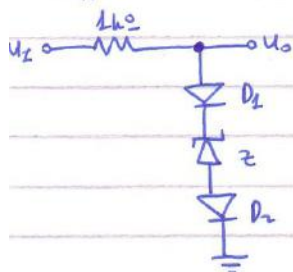
$$\Rightarrow V_{Z0} = V_Z - r_Z \cdot I_Z = (8,2 - 20 \cdot 0,01)V \Rightarrow V_{Z0} = 8V.$$

Παράγοντας με τον αντιστάτη πλήρους κίτρου, το κύριο το Σχίσμα 3 μπορεί να πει ότι στις διαδρομές (1) ή (2) το σχίσμα 3. Στην (1) είναι D_1, D_2, Z : ON και D_3, D_4 : OFF, ενώ στη (2) είναι D_3, D_4, Z : ON και D_1, D_2 : OFF.

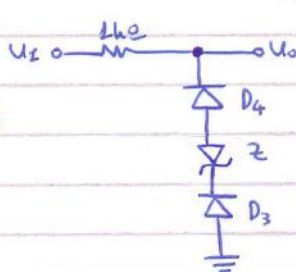
Οι διαδρομές (1) και (2) το Σχίσμα 3 μπορεί να δώσουν το αντίστοιχο σχίσμα, από το οποίο αντισταθμίζουμε την αντιστάση:

Δημήτριος Ζάρρας

(Σχήμα 3') - Διαδρομή (1)

(Σχήμα 3'') - Διαδρομή (2)

Επομένως, νομίζοντας το αρχικό κύκλωμα τα Σχήματα 3 and τη συνθήκη των 3' και 3'' βλέπουμε ότι πρέπει να αναλύσουμε δύο αντίστροφες φαλιδιστές.

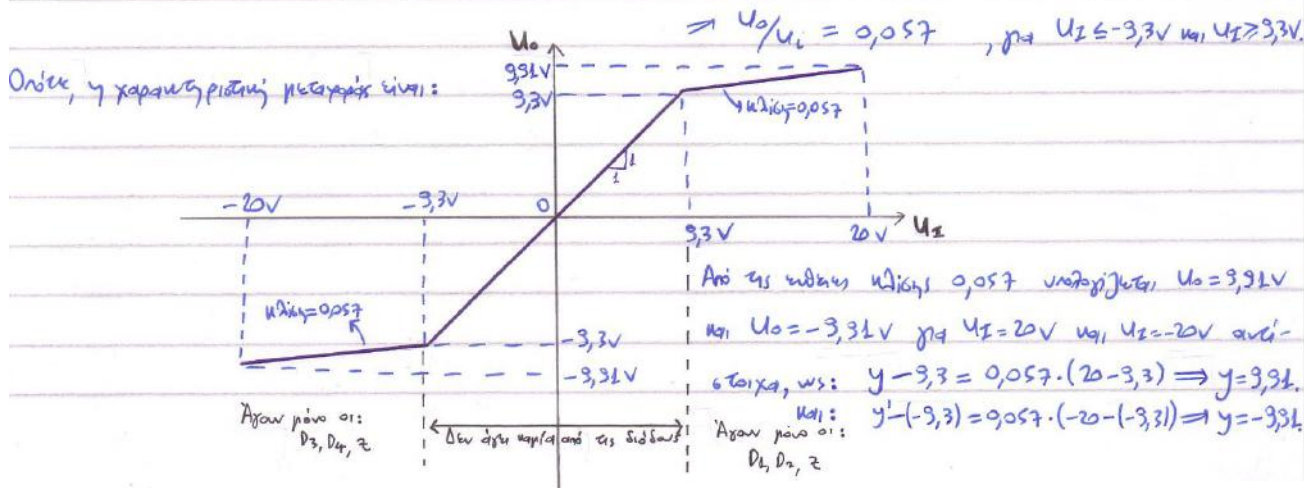
$$\begin{aligned} \text{Στο Σχήμα 3', οι διαδοί θα αρχίσουν να αγω, όταν } U_I &= V_{D0} + V_{Z0} + V_{D0} = \\ &= 2V_{D0} + V_{Z0} = \\ &= (2 \cdot 0,65 + 8)V \Rightarrow \\ &\Rightarrow \text{όταν } U_I = 9,3V. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Αντίστροφα, στο Σχήμα 3'', οι διαδοί θα αρχίσουν να αγω, όταν } U_I &= -V_{D0} - V_{Z0} - V_{D0} = \\ &= -2V_{D0} - V_{Z0} = \\ &= (-2 \cdot 0,65 - 8)V \Rightarrow \\ &\Rightarrow \text{όταν } U_I = -9,3V. \end{aligned}$$

Αντ'αυτού, στο διαστήμα $-9,3V < U_I < 9,3V$ όλες οι διαδοί είναι "off", (δεν αγω).

Όπως, για διαστήματα $U_I \leq -9,3V$ και $U_I \geq 9,3V$, and αναλύουμε and τη συνθήκη δύο βήματα προωπύται με διαίρετες τάδες όυ:

$$U_O = U_I \cdot \frac{r_0 + r_z + r_0}{1000 + r_0 + r_z + r_0} \Rightarrow \frac{U_O}{U_I} = \frac{3 \cdot 20}{1000 + 3 \cdot 20} = \frac{60}{1060}$$

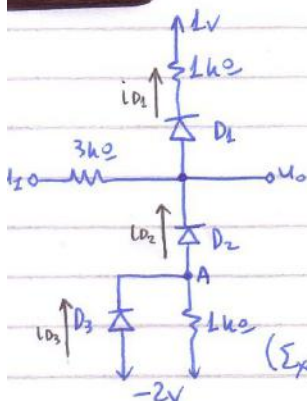

Δημήτριος Ζάρρας

Άσκηση 10

- Πρόβλημα 3.103

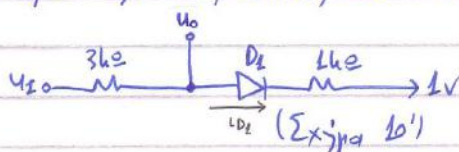
Οι διόδοι είναι στοιχείο 1mA , δηλαδή ενδυναμίων η τάση τάξης $0,7\text{V}$ σε ρεύμα 1mA , με $n=1$.

$$\text{Άρα, είναι: } i_D = I_S \cdot e^{\frac{V_{D1}}{V_T}} \Rightarrow I_S = i_D \cdot e^{-\frac{V_{D1}}{V_T}} = 0,001 \cdot e^{-\frac{0,7}{0,025}} \text{ A}$$

$$\Rightarrow I_S = 6,314 \cdot 10^{-16} \text{ A.}$$

- Παρατηρούμε, ότι λόγω των D_2 και D_3 , το μέγιστο ρεύμα το κυκλώματος δημιουργεί φασιδόρα της U_o σε $-3,4\text{V}$ (προκύπτει από το $-2\text{V} - \underbrace{0,7\text{V} - 0,7\text{V}}_{\text{από τις } D_2, D_3} = -3,4\text{V}$) διατηρώντας σταθερά τη U_o σε Volt αυτό.

Για πιο μεγάλες τιμές της U_x , είδαμε, ώστε να μην γινεί γ D_1 , θα είναι:

Από το Σχήμα 10' προκύπτει ότι: $U_o = 0,7 + i_{D1} \cdot 1000 + 1 \text{ (V)}$ $\frac{i_{D1} = \frac{U_x - 1,7}{4000}}$

$$\Rightarrow U_o = 1,7 + \frac{U_x - 1,7}{4000} \cdot 1000 \text{ (V)} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow U_o = 1,7 + \frac{U_x}{4} - \frac{1,7}{4} \text{ (V)} \Rightarrow U_o = \frac{U_x}{4} + 1,28 \text{ (1)}$$

Από τις ανωτέρω δύο παρατηρήσεις εγγράφεται το συμπέρασμα, ότι στην περιοχή της τάσης -10V , η κλίση της χαρακτηριστικής μεταβολής είναι μηδενική (σφαιρική, $U_o = -3,4\text{V}$) και ότι στην περιοχή της τάσης $+10\text{V}$, η κλίση της χαρακτηριστικής μεταβολής είναι $\frac{1}{4}$ (αρα, τότε $U_o = \frac{U_x}{4} + 1,28$).

Η ② για $U_x = 10\text{V}$ δίνει $U_o = 3,78\text{V}$

- Από την ①: $U_o = \frac{U_x}{4} + 1,28 \text{ (V)}$ προπάν να υπολογιστεί τιμές της U_o για τιμές της U_x , να εί τις οποίες αδει γινεί γ D_1 .

Τώρα, για τιμές της U_x , να εί τις οποίες αδει γινεί γ οι D_2 και D_3 προπαίρε να χρησιμοποιήσουμε τα εγής:

$$\text{Από το σχήμα, } V_{D3} = -2 - V_A \text{ (2)}$$

Δημήτριος Ζάρρας

$$\text{Επίσης, } i_{D3} = I_S \cdot e^{v_{D3}/V_{T025}} \quad (3)$$

(για $I_S = 6,324 \cdot 10^{-16} \text{ A}$, όπως βρέθηκε στην αρχή)

$$\text{Από Ν.Ρ.Η. σε Α: } i_{D2} = i_{D3} + \frac{V_A + 2}{1000} \quad (4)$$

$$\text{Για τη } D_2 \text{ είναι, } V_{D2} = 0,025 \cdot \ln \frac{i_{D2}}{I_S} \quad (5)$$

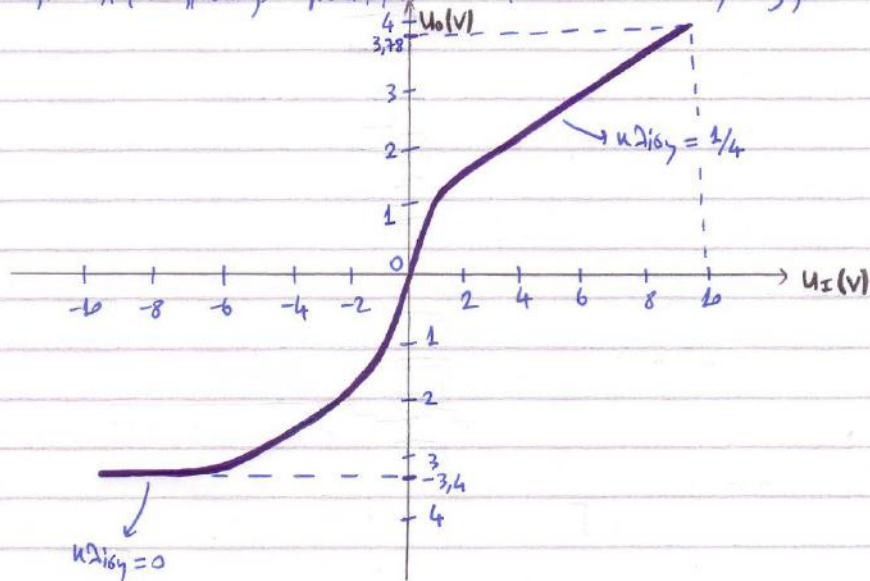
(για $I_S = 6,324 \cdot 10^{-16} \text{ A}$, όπως βρέθηκε στην αρχή)

$$\text{Από το σχήμα λείπει, } V_{D2} = V_A - V_o \Rightarrow V_o = V_A - V_{D2} \quad (6)$$

$$\text{και αφού } i_{D1} = 0, \text{ προκύπτει } V_{I1} = V_o - i_{D2} \cdot 3000 \quad (7)$$

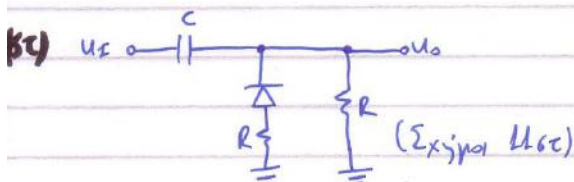
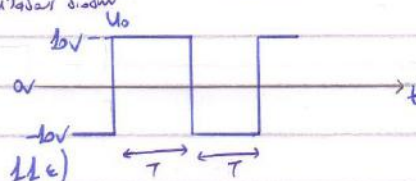
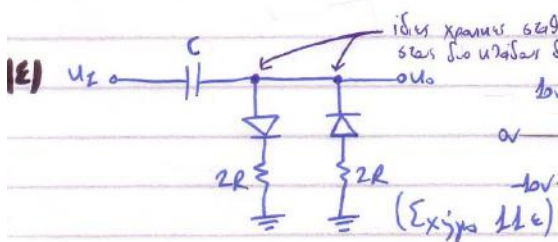
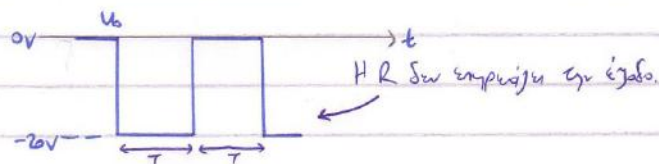
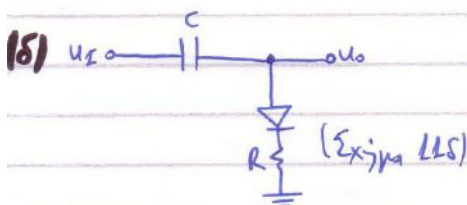
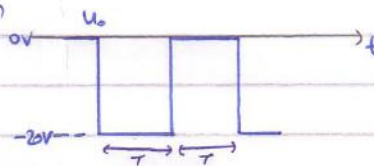
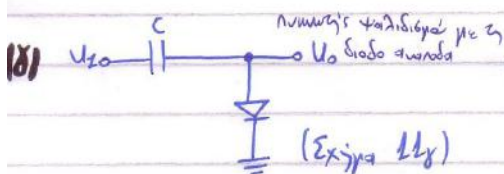
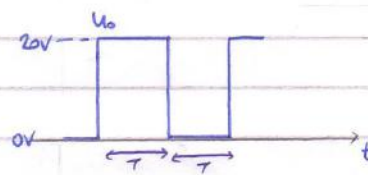
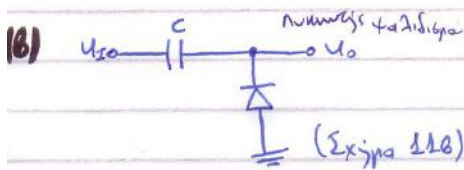
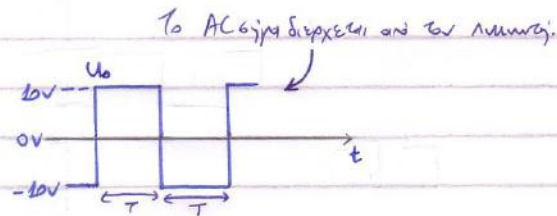
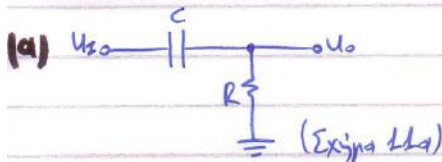
- Από τις σχέσεις (2) έως (7) πρέπει να υπολογιστούν τιμές της V_o για τιμές της V_{I1} , κατόπιν οι οποίες έχουν μόνο οι D_2 και D_3 .

Η κοινή της χαρακτηριστική μεταφοράς που προκύπτει είναι η εξής:

Δημήτριος Ζάρρας

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ Άσκηση 11 - Πρόβλημα 3.105

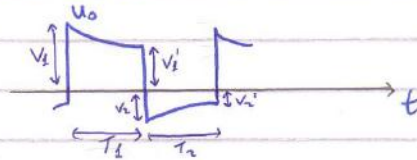

Εδώ, όταν είναι κατανοητό πάλι το σχήματος έχει με τη διαίοδο μαζί με την αντίσταση, ενώ σε άλλο πόλο την αντίσταση.
Επομένως, το κύκλωμα το φαινόμενα έχει παρόμοια

Δημήτριος Ζάρρας

Ανταρτία με αυτό το Σχήμα 3.37 το βιβλίου.

Αρα, θα είναι σε γενική μορφή:

Στο χρόνο διαστήμα διαρκείας T_1 έχουμε επιφόρτιση το πυκνωτή με αντιστάση, R και άρα,
 $U_0 = V_L e^{-t/RC} \xrightarrow{T_1=T} U_0 = V_L e^{-T/RC}$ ①

Είναι, ακόμη, από Θ. Taylor σε όγκους ότι $U_0 = V_L'$: $V_L' \approx V_L (1 - \frac{T}{RC})$ ②

Στο χρόνο διαστήμα διαρκείας T_2 έχουμε φόρτιση το πυκνωτή, μετά την οποία όμοια γ δίδος το Σχήμα 11.62 έχει και ουνενός, προσκινεται παρόμοια, βύθους των δύο αντιστάσεων R , να με βύθους δίδαν $R_{o2} = R // R = \frac{R}{2} \Rightarrow R_{o2} = R/2$.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι στα χρονικά διαστήματα T_1 και T_2 εκπνέονται δύο διαφορετικές χρονικές σταθερές.

Αρα, θα είναι και: $|U_0| = |V_L| e^{-t/R_{o2}} \xrightarrow{T_2=T} |U_0| = |V_L| e^{-2T/RC}$ ③

Πάλι είναι: $|V_L'| = |V_L| (1 - \frac{2T}{RC})$ ④ από Θ. Taylor σε όγκους ότι $U_0 = V_L'$.

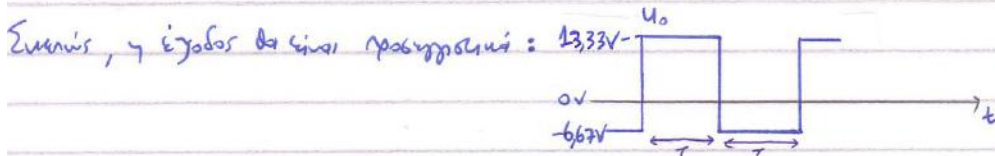
$$\textcircled{2} \Rightarrow V_L' \approx V_L - V_L \frac{T}{RC} \quad \textcircled{5}$$

$$\textcircled{4} \Rightarrow |V_L'| \approx |V_L| - |V_L| \frac{2T}{RC} \quad \textcircled{6}$$

$$\text{Δίνεται, ακόμη, ότι: } T \ll RC \Rightarrow \frac{T}{RC} \ll 1 \quad \textcircled{7}$$

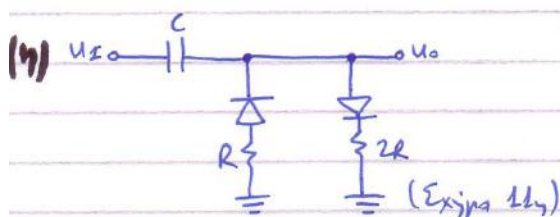
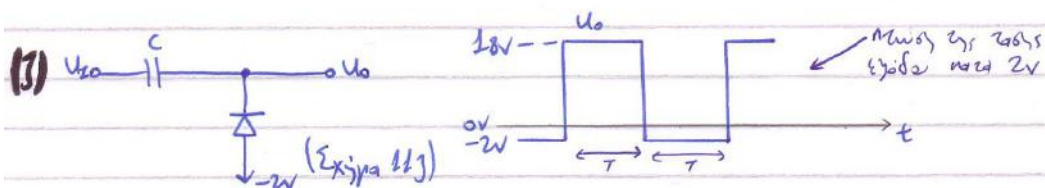
$$\text{Προφανώς, από το σχήμα είναι } V_L' + V_L = 0 \quad \text{και} \quad |V_L'| + V_L = 0 \quad \xrightarrow{\textcircled{5}, \textcircled{6}} \quad \begin{cases} V_L - V_L \frac{T}{RC} + |V_L| = 0 \\ |V_L| - |V_L| \frac{2T}{RC} + V_L = 0 \end{cases} \quad \xrightarrow{(\cdot)} \quad$$

$$\Rightarrow V_L \frac{T}{RC} = |V_L| \frac{2T}{RC} \Rightarrow V_L = 2|V_L| \quad \textcircled{8} \quad \xrightarrow{\text{λίσση της } \textcircled{7} \text{ αγνοείται } \textcircled{7} \text{ ή } \frac{T}{RC}} \quad \begin{cases} V_L \approx V_L' \\ 3|V_L| = 20V \Rightarrow |V_L| = 6,67V \\ \text{και άρα, } V_L = 20 - |V_L| \Rightarrow \\ \Rightarrow V_L = 13,33V \end{cases}$$

Δημήτριος Ζάρρας

Εργαζόμενος με τον ίδιο χρόνο με τον οποίο εργαζόμαστε στο πρώτο (6c) θα έχουμε τώρα, για το διόζωμα επιμέρους:

$$U_0 = V_L e^{-T/2RC} \quad (1), \text{αφού η επιμέρους}$$

δίνεται μέσω της $2R$.

$$\text{Αντί, } V_L' \approx V_L \left(1 - \frac{T}{2RC}\right) \quad (2)$$

Αντίστοιχα, για το διόζωμα πρώτο:

$$|U_0| = |V_L| e^{-T/RC} \quad (3), \text{αφού η πρώτη δίνεται μέσω της } R.$$

$$\text{Αντί, } |V_L'| \approx |V_L| \left(1 - \frac{T}{RC}\right) \quad (4)$$

$$(2) \Rightarrow V_L' \approx V_L - V_L \frac{T}{2RC} \quad (5)$$

$$(4) \Rightarrow |V_L'| \approx |V_L| - |V_L| \frac{T}{RC} \quad (6)$$

$$\begin{aligned} V_L' + |V_L| &= 0 \\ |V_L'| + V_L &= 0 \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} (5), (6) \\ (5), (6) \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{aligned} V_L - V_L \frac{T}{2RC} + |V_L| &= 0 \\ (V_L) - |V_L| \frac{T}{RC} + V_L &= 0 \end{aligned} \quad \Rightarrow \begin{aligned} V_L \frac{T}{2RC} &= |V_L| \frac{T}{RC} \\ \Rightarrow V_L &= 2|V_L|. \end{aligned}$$

Δηλαδή, προέκυψε λάθος, οπότε (8) το φασήγραμμα (6c).

Συνεπώς, η έξοδος θα είναι, λάθος, προεγγραμμένη:
(όπως και στο 6c' φασήγραμμα)

